

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра трудового, екологічного та аграрного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТРУДОВЕ ПРАВО УКРАЇНИ ТА КРАЇН ЄС

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма Міжнародне та Європейське право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ - 2022

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до навчальної дисципліни
3. Мета та цілі навчальної дисципліни
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання
6. Система оцінювання навчальної дисципліни
7. Політика навчальної дисципліни
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Трудове право України та країн ЄС
Викладач (-і)	Кохан Наталія Василівна, доц., к.ю.н., доцент кафедри трудового, екологічного та аграрного права;
Контактний телефон викладача	Кохан Наталія Василівна (0342) 507822
Е-mail викладача	Кохан Наталія Василівна natalia.kohan@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://test-d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ktetap.pnu.edu.ua/інформація-щодо-навчального-процесу/ Також можливі консультації шляхом листування через електронну пошту, зокрема, що стосується погодження планів та змісту курсових робіт, індивідуальних науково-дослідних завдань.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є трудове право України та трудове право країн ЄС як галузь права та законодавства, а також практика реалізації відповідних норм різноманітними суб'єктами.</p> <p>Програма навчальної дисципліни складається з таких <u>змістових модулів</u>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна частина. 2. Особлива частина. <p>Трудове право, регулює суспільні відносини, які виникають у сфері праці. Воно служить ефективною гарантією особі при захисті та реалізації її права на працю. Визначає підстави та порядок виникнення, зміну та припинення права особи на працю.</p> <p><u>Основними джерелами</u> цієї галузі виступають Кодекс Законів про Працю України, Закони України "Про зайнятість населення", "Про охорону праці", "Про відпустки", "Про оплату праці", "Про колективні договори і угоди", "Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)", Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони та ряд інших законів і підзаконних актів.</p> <p>Застосування трудового законодавства в умовах економічної кризи є дуже складним завданням і одним з основних, відповідальних напрямків роботи державних органів та всіх інституцій громадянського суспільства є адаптація трудового законодавства України до законодавства країн ЄС. Без кваліфікованих спеціалістів в галузі трудового права та знань кадрової роботи нам неможливо забезпечити міжнародні стандарти в сфері праці, гарантувати особі й забезпечити її право на працю на належному рівні. Підготовка юристів-кадровиків повинна стати одним з пріоритетних напрямів діяльності держави на сучасному етапі. Важливо, щоб випускники вищих юридичних закладів володіли необхідними знаннями у галузі трудового права України та країн ЄС на базі стійкої сформованої правової культури мислення.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета вивчення навчальної дисципліни «Трудове право України та країн ЄС» полягає в отриманні теоретичних знань у сфері правового регулювання трудових та тісно пов'язаних з ними відносин у порівнянні з країнами ЄС (щодо зайнятості та працевлаштування, соціального партнерства, укладення трудового договору, робочого часу та часу відпочинку, відповідальності за порушення трудового законодавства, по нагляду та контролю за дотриманням законодавства про працю та трудових спорів) і формуванні у студентів практичних навичок застосування правових норм, що регламентують ці відносини.</p> <p>Основними цілями вивчення дисципліни є сприяння набуттю студентами знань та розуміння змісту норм трудового законодавства України та країн ЄС, аналізувати й</p>	

узагальнювати вивчений матеріал, формування умінь та навичок щодо самостійного розв'язання практичних проблем, які виникають у процесі реалізації особами права на працю, правильного застосування норм трудового законодавства України та країн ЄС.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов

Загальні компетентності:

- *здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу* визначається через: критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у вивченні трудового права України та країн ЄС, зокрема на межі предметних галузей; уміння розв'язувати складні непередбачувані задачі й проблеми у сфері трудового права, що передбачає збирання та інтерпретацію даних, вибір методів та інструментальних засобів застосування інноваційних підходів; здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності;

- *здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях* визначається через: уміння розв'язувати складні непередбачувані задачі й проблеми у сфері трудового права, що передбачає збирання та інтерпретацію даних, вибір методів та інструментальних засобів застосування інноваційних підходів.

Фахові(предметні) компетентності:

- *здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві* визначається через: концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності; зрозуміле і недвозначне донесення висновків, а також знань та пояснень, ідей, проблем, рішень, що їх обґрунтовують, фахівці і нефахівці в галузі професійної діяльності;

- *повага до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи* визначається через: критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у вивченні трудового права України та країн ЄС, зокрема на межі предметних галузей; уміння розв'язувати складні непередбачувані задачі й проблеми у сфері трудового права, що передбачає збирання та інтерпретацію даних, вибір методів та інструментальних засобів застосування інноваційних підходів; здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності;

- *знання і розуміння основ права Європейського Союзу* визначається через: концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності; використання іноземної мови у професійній діяльності; здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності;

- *знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права* визначається через: критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у вивченні трудового права України та країн ЄС, зокрема на межі предметних галузей; уміння розв'язувати складні непередбачувані задачі й проблеми у сфері трудового права, що передбачає збирання та інтерпретацію даних, вибір методів та інструментальних засобів застосування інноваційних підходів; зрозуміле і недвозначне донесення висновків, а також знань та пояснень, ідей, проблем, рішень, що їх обґрунтовують, власного досвіду до фахівців і нефахівців в галузі професійної діяльності; здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності;

- *знання і розуміння соціальної природи трудових відносин та їх правового регулювання* визначається через: концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності; здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності; нести відповідальність за розвиток професійного знання і практик окремих осіб; оцінку стратегічного розвитку команди;

- *здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти* визначається через: концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності,

включаючи певні знання сучасних досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності; уміння розв'язувати складні непередбачувані задачі й проблеми у сфері трудового права, що передбачає збирання та інтерпретацію даних, вибір методів та інструментальних засобів застосування інноваційних підходів; здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності;

- *здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності* визначається через: критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у вивченні трудового права України та країн ЄС, зокрема на межі предметних галузей; уміння розв'язувати складні непередбачувані задачі й проблеми у сфері трудового права, що передбачає збирання та інтерпретацію даних, вибір методів та інструментальних засобів застосування інноваційних підходів; зрозуміле і недвозначне донесення висновків, а також знань та пояснень, ідей, проблем, рішень, що їх обґрунтовують, власного досвіду до фахівців і нефахівців в галузі професійної діяльності; прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування;

- *здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації* визначається через: концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності; уміння розв'язувати складні непередбачувані задачі й проблеми у сфері трудового права, що передбачає збирання та інтерпретацію даних, вибір методів та інструментальних засобів застосування інноваційних підходів; здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійній діяльності;

- *здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування* визначається через: критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у вивченні трудового права України та країн ЄС, зокрема на межі предметних галузей; уміння розв'язувати складні непередбачувані задачі й проблеми у сфері трудового права, що передбачає збирання та інтерпретацію даних, вибір методів та інструментальних засобів застосування інноваційних підходів; здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності;

- *здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення* визначається через: уміння розв'язувати складні непередбачувані задачі й проблеми у сфері трудового права, що передбачає збирання та інтерпретацію даних, вибір методів та інструментальних засобів застосування інноваційних підходів; зрозуміле і недвозначне донесення висновків, а також знань та пояснень, ідей, проблем, рішень, що їх обґрунтовують, власного досвіду до фахівців і нефахівців в галузі професійної діяльності; прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.

Програмні результати навчання:

- здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблематики і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання;

- формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми;

- використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин;

- складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами;

- пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту;

- доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло;

- вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних;

- працювати в групі, формуючи власний внесок у виконання завдань групи;

- виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи;

- демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права;

<p>- застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки;</p> <p>- надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях по захисту права на працю.</p>			
5. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття	Загальна кількість годин		
лекції	18		
семінарські заняття / практичні / лабораторні	36		
самостійна робота	36		
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
4	081 Право	2	нормативна
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	заняття
		сам. роб.	
Модуль I. Загальна частина			
Поняття та джерела трудового права України та країн ЄС		-	2
Принципи трудового права України та країн ЄС		-	2
Трудові правовідносини в Україні та країнах ЄС		2	2
Зайнятість та працевлаштування в Україні та країнах ЄС		2	4
Соціальне партнерство в Україні та країнах ЄС		2	2
Модуль II. Особлива частина			
Трудовий договір в Україні та країнах ЄС		2	4
Правове регулювання робочого часу та часу відпочинку за законодавством України та країн ЄС		2	4
Правове регулювання оплати праці за законодавством України та країн ЄС		2	4
Дисципліна праці та дисциплінарна відповідальність за трудовим правом України та країн ЄС		2	2
Матеріальна відповідальність за трудовим правом України та країн ЄС		2	4
Правове регулювання охорони праці за законодавством України та країн ЄС		2	2
Правове регулювання трудових спорів за законодавством України та країн ЄС		-	2
Нагляд та контроль за додержанням законодавства про працю за законодавством України та країн ЄС		-	2
ЗАГ.:		18	36
36			
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Загальна система оцінювання навчальної дисципліни є уніфікованою в межах навчально-наукового юридичного інституту і визначається п. 4.6 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, затвердженим Вченою радою Юридичного інституту ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», протокол № 5 від 28.02.2017 р. (зі змінами, внесеними Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту, протокол №6 від 10 лютого 2022 р.) – текст розміщений на інформаційному стенді та сайті Інституту https://law.pnu.edu.ua/wp-</p>		

	content/uploads/sites/100/2022/08/%D0%9F%D0%9E%D0%9B%D0%9E%D0%96%D0%95_2.pdf
Вимоги до письмових робіт	<p>Вивчення дисципліни передбачає <u>обов'язкове</u> виконання всіма студентами <u>одної письмової модульної контрольної роботи</u>. Робота виконується на 12 семінарському занятті та охоплює весь перший та теми «Трудовий договір в Україні та країнах ЄС», «Правове регулювання робочого часу та часу відпочинку за законодавством України та країн ЄС», «Правове регулювання оплати праці за законодавством України та країн ЄС» другого змістового модуля.</p> <p>На контрольну виносяться такі завдання: перше завдання передбачає визначення 2-ох понять і оцінюється у 4 бали. У другому завданні необхідно схематично або у вигляді таблиці зобразити ознаки чи види явища та оцінюється у 6 балів. Третє завдання тестове, передбачає два тести із загальної та особливої частин та оцінюється у 2 бали (по одному балу за кожне завдання). Четверте завдання описове, стосується особливої частини трудового права і оцінюється у 8 балів.</p> <p>Максимальний бал за контрольну становить 20.</p> <p><u>За бажанням (для отримання додаткових до 5 балів)</u> студенти можуть виконувати індивідуальні завдання за темою відповідного семінарського заняття. Види, приклади підготовки та критерії оцінювання індивідуальних завдань <i>знаходяться на кафедрі та розміщені на сайті кафедри</i> https://ktetap.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання-3/.</p>
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена п.п. 4.4.3.2, 4.4.3.3 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності здобувачів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань здобувачів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються р. 5 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності здобувачів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Підсумковий контроль	<p>Підсумковий контроль – екзамен у письмовій формі.</p> <p>На екзамен виносяться такі завдання: перше завдання передбачає визначення трьох понять і оцінюється у 9 балів. Друге завдання передбачає схематизацію ознак, видів, явища та оцінюється у 7 балів. Третє завдання тестове, передбачає два тести із особливої частин та оцінюється у 4 бали (по два бали за кожне завдання). Четверте завдання описове, стосується загальної та особливої частини Трудового права України та країн ЄС і оцінюється у 30 балів (по 10 балів за кожне питання).</p> <p>Максимальний бал за екзамен становить 50 балів.</p>
7. Політика навчальної дисципліни	
<p><u>Письмові роботи:</u></p> <p>Планується виконання студентами обов'язкових та додаткових декількох видів письмових робіт: обов'язкової письмової контрольної роботи, письмових тестових завдань за темами, винесеними на самостійне опрацювання (перелік міститься в Методичних вказівках для забезпечення самостійної роботи), письмових експрес-опитувань на семінарських заняттях тощо, а також додаткових письмових індивідуальних завдань, курсових робіт (за вибором студента) – <i>Методичні вказівки розміщені на сайті кафедри</i> https://ktetap.pnu.edu.ua/навчально-методичні-матеріали/; https://ktetap.pnu.edu.ua/тематика-курсів-та-дипломних-робіт/.</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u></p> <p>Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/.</p>	

Відвідування занять

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні заняття.

Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття. За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (п. 5.1.2 Положення про порядок організації навчального процесу та оцінювання успішності здобувачів у навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника).

8. Рекомендована література

1. Венедіктов С.В. Трудове право України. Підручник. Київ : «Видавництво Людмила», 2021. 216с.
2. Гармонізація трудового законодавства України із законодавством Європейського Союзу : Монографія. Відпов.ред. Н.М. Хуторян. Київ : ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2008. 304с.
3. Іншин М.І. Трудове право України. Підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 600с.
4. Кайда Н.Я. Проблеми адаптації трудового законодавства України до законодавства ЄС. Монографія. ЦУЛ, 2020. 360с.
5. Курс порівняльного трудового права. Підручник у 2 томах. За ред. акад. А.Р. Мацюка. 2-ге. вид., змін, і доп. Харків: Діса плюс 2015. Т. 1. 1056 с. / Т 2. 744 с.
6. Право Європейського Союзу. Підручник. За заг. ред. Р. А. Петрова. Вид. 9-те, змінене і допов. Харків: Право, 2019. 442 с.
7. Рим О.М. Трудове право Європейського Союзу. Монографія. Львів : «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2020. 596с.
8. Сироїд Т.Л. Основи права Європейського союзу. Підручник. Харків: Право, 2020. 590с.
9. Трудове право України: підручник. За заг. ред. М.І. Іншина, В.Л. Костюка. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 593с.
10. Трудове право України. Підручник. За заг.ред. Ярошенко О.М. Харків, 2022. 376с.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в навчально-методичних посібниках:

Кохан Н.В. Методичні вказівки для підготовки до семінарських занять з навчальної дисципліни «Трудове право України та країн ЄС» для студентів 2 курсу денної форми навчання навчально-наукового юридичного інституту;

Кохан Н. В. Методичний вказівки для забезпечення самостійної роботи із навчальної дисципліни «Трудове право України та країн ЄС» для студентів 2-го курсу денної форми навчання навчально-наукового юридичного інституту.

<https://ktetap.pnu.edu.ua/денна-форма-навчання-3/>

Викладач

Наталія КОХАН